

NYHEDSBREV 2
JUNI 2000

Museumsformidlere i Danmark

© Museumsformidlere i Danmark,
MID

Redaktion:
Birgit Hessellund
Helle Leilund
Poul Vestergaard

Lay-out: Skoletjenesten

Materiale til næste nr.:
Fil med færdigkorrigeret tekst
(arkiveret i Microsoft Word,
som .rtf eller .txt), foto m.v.
sendes på diskette eller
som attachment i e-mail
til Poul Vestergaard
på adressen nedenfor.

*Bestyrelsen for Museums-
formidlere i Danmark, MID*

Frede Madsen (formand)
Odense Bys Museer
Publikum & Kommunikation
Bangs Boder 5
5000 Odense C

Tlf.: 66 14 88 14, lok. 4601
Fax: 66 12 79 56
e-mail: Frede_Madsen@get2net.dk

Poul Vestergaard (næstformand)
Skoletjenesten
Islands Brygge 37, 6.sal
2300 København S

Tlf.: 33 66 41 50
Fax: 33 66 70 51
e-mail: pv@skoletjenesten.dk

Marianne Sørensen (kasserer)
Vejle Kunstmuseum
Flegborg 16
7100 Vejle

Tlf.: 75 72 31 99
Fax: 75 72 31 35
e-mail: mso@vejlekom.dk

Helle Leilund
Nationalmuseet/Nyere Tids Samling
Postboks 260 Brede
2800 Lyngby

Tlf.: 33 47 34 12
e-mail: Helle.Leilund@natmus.dk

Birgit Hessellund
Horsens Kunstmuseum
Carolinelundsvej 2
8700 Horsens

Tlf.: 75 61 13 11
Fax: 75 61 32 42
e-mail: musbh@horsens.dk

Indhold

Leder	3
Fra Vestsjælland til København	4
Historiske dragter på Frilandsmuseet	6
Levendegjort historie	8
Kunstformidling til debat	10
Årsmøde i Dansk Kunstformidlerforening	14
Arbejdsgrupper	15
Referater	19
Vedtægter for MID	23

Du sidder nu med Nyhedsbrev 2 i hånden, og det er selvfølgelig vores håb, at du – udover denne leder – vil læse flere af de følgende sider med stor interesse og udbytte! Det er et væsentligt mål for bestyrelsen, at Nyhedsbrevet er et forum for aktuelle informationer og debatstof om museumsformidling. Og det er et væsentligt mål, at indholdet af de enkelte Nyhedsbreve er så bredt, at det kan have interesse for alle foreningens medlemmer uanset hvilket fagområde, man beskæftiger sig med. I praksis vil det nok være vanskeligt at finde balancen i det enkelte nummer, men set over en længere periode, skulle det brede sigte kunne nås.

I Nyhedsbrevet vil kortere artikler om aktuelle emner – f.eks. en ny udstilling, et studiebesøg, en konference, et nyt formidlingsinitiativ eller tilsvarende – være et bærende element. Her i Nyhedsbrevet kan du læse om et udstillingsinitiativ i et samarbejde mellem Vestsjællands amt og Nationalmuseet, og i to artikler omhandlende henholdsvis Fri-landsmuseet og Middelaldercentret præsenteres nye formidlingsinitiativer med levendegørelse af historien som mål. I en fjerde artikel gives en beretning fra nyligt afholdte møder, hvor kunstformidling har været til debat. Der er tale om møder dels i udlandet og dels i Danmark, og dermed afspejles, at Nyhedsbrevet både vil bringe stof fra vores nære verden og fra den større internationale scene. – Artiklen lægger derudover op til kunstformidlernes årsmøde på Louisiana d. 20.-21. november 2000 (se program s. 14).

Med de aktuelle artikler og notitser om nyt fra museumsformidlernes verden er det håbet, at Nyhedsbrevet kan blive et levende og relevant skrift. Udover artiklerne vil medlemmernes aktivitet forventeligt kunne ses i nyt fra MID's arbejdsgrupper. I dette nummer præsenterer de forskellige arbejdsgrupper deres mål og planer for arbejdet i den kommende tid. Der er lagt op til mange spændende initiativer, og i de følgende Nyhedsbreve er det planen, at der som fast rubrik skal være: Nyt fra arbejdsgrupperne.

Medlemsaktiviteten vil endvidere afspejle sig i oplæg og efterfølgende referater og kommentarer fra MID's medlemsmøder og arrangementer. Hvor stor medlemsaktiviteten er, og hvorvidt den vil komme til udtryk i Nyhedsbrevet er bl.a. op til dig!

Redaktionen vil selvfølgelig – efter bedste evne – yde en indsats for at indhente nyt og relevant stof til Nyhedsbrevet, men i sidste ende er det med Nyhedsbrevet, som det er med foreningens øvrige aktiviteter, medlemmernes aktivitet og engagement, der tæller. Derfor skal der her lyde en kraftig opfordring til, at du også bidrager til at opfylde ambitionen om et levende Nyhedsbrev! Det behøver ikke kun at være i form af selvskevne artikler og korte notitser, men må lige så gerne være forslag og ideer til redaktionen om interessante arrangementer, debattemner o.l.

Nyhedsbrevet er derfor ikke mindst afhængigt af din opbakning og medvirken. Bestyrelsens arbejde kan du følge i de mødereferater, der bringes sidst i Nyhedsbrevet.

På redaktionens vegne,
Poul Vestergaard

Fra Vestsjælland til København

- en udstilling i det fri på Nationalmuseet

Palaisgården dannede i sommeren 1999 ramme om en kulturhistorisk udstilling i det fri. Udstillingen, som havde titlen: "Det er noget man kører igennem - en udstilling om Vestsjællands Amt på Nationalmuseet", var tredje del af en aftale om et formidlingssamarbejde mellem Vestsjællands Amt og Nationalmuseet. Aftalen blev indgået i 1994 og realiseret ved hjælp af særbevillinger fra Kulturministeriet, Vestsjællands Amt og sponsorstøtte fra private virksomheder i amtet.

Aftalen om et formidlingssamarbejde indeholdt tre dele. Den første del bestod af en trykt folder om de vestsjællandske fund fra oldtid og middelalder, som kan ses på Nationalmuseet. Den anden del af aftalen var en udstilling i Korsør arrangeret af Nationalmuseet om oldtid og middelalder i Vestsjælland, mens den tredje del skulle være en udstilling på Nationalmuseet arrangeret af de vestsjællandske museer i fællesskab. Da de forudgående initiativer havde været koncentreret om oldtid og middelalder, var det oplagt, at den sidste del af aftalen skulle dreje sig om nyere tids kulturhistorie.

Realiseringen af udstillingen på Nationalmuseet var ensbetydende med et bredt samarbejde mellem både Kultursekretariatet i Vestsjællands Amt, Nationalmuseet, de 8 museer som indgår i Samrådet af Kulturhistoriske Museer i Vestsjællands Amt, private museer i amtet, virksomheder og enkeltpersoner. Samrådet af Kulturhistoriske Museer i Vestsjællands Amt nedsatte en styregruppe, og Museet for Holbæk og Omegn stillede personale og faciliteter til rådighed

for både det administrative og det praktiske arbejde i forbindelse med koordineringen og opbygningen af udstillingen.

Hensigten med udstillingen var at sætte Vestsjælland i relief i forhold til hovedstaden. Samrådet af Kulturhistoriske Museer i Vestsjællands Amt ønskede med udstillingen at fortælle det københavnske publikum om, hvad der i historisk perspektiv gemmer sig bag motorveje og jernbanestrækninger, som blandt andre københavnere ofte suser igennem på vej til andre landsdele i Danmark. Udstillingen blev derfor tematisk opbygget således, at den gav en generel introduktion til landsdelen gennem de sidste 100 år og tillige satte fokus på tre væsentlige temaer i amtet, nemlig Vestsjælland som rekreativt område. Tidsmæssigt blev vægten i hver af udstillingens temaer lagt på de første årtier af 1900-tallet og på midten af århundredet med repræsentative genstande og fotos, mens teksten blev afrundet med en spørgende vinkel på nutidens problemer og muligheder i amtet.

Det udendørs rum i Palaisgården blev valgt til udstillingen, fordi styregruppen skønnede, at denne - på Nationalmuseet - utraditionelle udstillingsform gav anderledes muligheder for at understrege kontrasten mellem land og by, end hvad der ville være muligt i et udstillingslokale. Intentionen var at skabe et overraskende landligt miljø midt i Københavns centrum, hvor publikum på et af landets største museer pludselig oplevede at befinde sig i et udstillingsrum i den fri luft.

Efterhånden som processen med udstillingsarbejdet skred frem, viste valget af form at føre ikke blot til en anderledes udstilling, men også til en række udfordringer undervejs. I den allerførste idéfase indgik en container, en stald af halmballer og et sommerhus, som hver især skulle signalere udstillingens tre temaer og til lige beskytte museernes genstande mod vejr og vind. Det viste sig imidlertid hurtigt at være et koncept, som måtte opgives på grund af størrelsen af portene ind til gården, belastningen af gårdens brolægning og ikke mindst brandfaren. Efter flere alternative forslag blev resultatet, at den museale fortælling skulle illustreres af stiliserede kulisser med relation til hver af de tre temaer: Et trinbræt med skur og signaler refererede til Vestsjælland som gennemkørselsområde, gavlen af en gammel sjællandsk gård tilkendegav Vestsjælland som landbrugsområde, mens forsiden af et ældre sommerhus henviste til Vestsjælland som rekreativt område. Udstillingsafsnittene blev visuelt kædet sammen af birketræer og grøn bevoksning, som er kendetegnende for landsdelen.

De stiliserede kulisser blev sat sammen med små åbne telte, der blev brandimprægneret. Her blev mindre genstande som f.eks. et croquetsspil, en serveringsbakke med kaffestel, en kurvestol, en pattegrime, et hasejern og melsække anbragt. Teltene ydede de mindre genstande, som var placeret heri, en del beskyttelse, men slet ikke i det omfang, som containeren, stalden af halmballer og sommerhu-

set ville have gjort. Af hensyn til både sikkerhed og bevaring blev en del af museernes små som store genstande derfor allerede i planlægningsfasen udskiftet med lignende genstande, som velvilligt blev stillet til rådighed fra private samlinger. Da teltene var forholdsvis små, var der plads i gården til at udstille en del store robuste og vejrbestandige genstande uden for teltene. F.eks. blev en traktor, en pick-up, jernbanesveller med dressine og havneprojektører anbragt frit i gårdrummet. De meget store genstande betød dog, at gårdens brolægning alligevel måtte beskyttes med plader, og at indtil flere forskellige flyttefirmaer med hver sin ekspertise indgik i transporten fra Vestsjælland til København.

Åbningen fandt sted den 25. juni, og i dagens anledning havde Odsherredsbanen velvilligt stillet et særtog til rådighed, der afgik fra Holbæk. På denne festlige måde kom Vestsjælland i mere end én forstand til Nationalmuseet. Lige til den sidste udstillingsdag blev vejrudsigterne fulgt nøje, men der kom heldigvis ingen orkan, og til trods for det danske vejr holdt udstillingen fint til at blive stående sommeren over. Nationalmuseets vagtpersonale kunne fortælle om mange positive kommentarer fra både dansk og udenlandsk publikum, som besøgte Vestsjællands lille udstilling i Palaisgården midt i det store Nationalmuseums mange formidlingsstilbud.

*Susanne Lisewski Svendsen
Etnolog og udstillingskoordinator*

Historiske dragter på Frilandsmuseet

På Frilandsmuseet har vi i efterhånden mange år brugt museets egne studenter til at fortælle om livet i det gamle landbosamfund og eksterne demonstratorer til at vise arbejdsprocesser fra køkken, bryggers, huggehus, stald m.m. Aktørerne har været iført deres civile tøj – dog ikke folkedanserne som har optrådt på museets lille festplads hver søndag i mange år.

Lige før årsskiftet besluttede Nationalmuseet imidlertid, at formidlingen på Frilandsmuseet skulle undergå visse ændringer. En vigtig inspirationskilde for de nye ideer på Frilandsmuseet var Old Sturbridge Village i New England. Der har de arbejdet målrettet med levende historieformidling i ca. 40 år.

Et afgørende nyt indhold i det nye formidlingskoncept på Frilandsmuseet er, at formidlingen fra denne sæson skal varetages primært af nyanstattede aktører iklædt historiske dragter. Der er ansat en koordinator, som er uddannet skuespiller, til at instruere aktørerne i deres historiske virke – i tæt samarbejde med faginspektører.

Jeg fik opgaven med fremstilling af historiske dragter overdraget og gik i gang lige efter årsskiftet. Tidssnittet er 1870-1900; det drejer sig om hverdagstøj og naturligvis for landbefolkningen. Ideen er at lægge ud med en "basiskolektion" og derefter i de kommende år udvide sortimentet, så vi kan iklæde aktørerne tøj,

som illustrerer høje eller lave sociale lag, en ældre tid og forskellige egne af landet – præcis som Frilandsmuseets bygninger gør.

Arbejdet startede med at definere dragtdelene for henholdsvis mændene og kvinderne. Jeg var på magasiner, i studiesamlinger og kiggede på dragter, blot for at konstatere (hvad jeg havde frygtet), at der er meget lidt hverdagstøj på lager. Jeg konsulterede store mængder fotografier og malerier og snakkede med kollegaer på museet og på andre museer. Sideløbende med dette kontaktede jeg mulige systeder, som kunne udføre arbejdet mod en rimelig betaling. Det drejede sig om produktionsskoler og forskellige projektværksteder.

Umiddelbart kunne jeg ikke finde egnede mønstre, da det oftest er højere stands og ældre tiders tøj, som er opmålt og på mønsterform. Fremstilling af snitmønstre til systederne var absolut ikke uproblematisk, idet de gamle dragter som hovedregel har en pasform, som er ganske ubrugelig for vor tids mennesker: Kvinder i dag er alt for langlivede, bredskuldrede og går muligvis ikke korrekt korsetteret! Dragtdelene måtte således syes op adskillige gange, og der blev ændret tilsvarende gange i mønstrene, før de var acceptable. Og tiden gik... Men efterhånden kom alle 7 systeder i sving, og jeg aflagde hyppige besøg og besvarede historiske sytekniske spørgsmål efter bedste evne.

Datidens sort/hvide fotografier giver problemer med at spore sig ind på stoffernes farver, men der findes værker, som råder bod på dette (bl.a. Ingeborg Cock Clausens værk om stoffer i museernes samlinger). Jeg indkøbte uld-, bomulds- og hørstoffer mange steder i landet og opnåede efterhånden et godt kendskab til sortiment og priser i det ganske land. Rundt omkring på Sjælland har strikkepindene knitret, og der er blevet fremstillet store mængder smukke sjaler.

På grund af den begrænsede tid måtte nogle ting indkøbes færdiglavede, og det kom primært til at dreje sig om dele til mandsdragten. Den klassiske "murerskjorte" er acceptabel, og jeg fandt nogle gode kasketter. En kontakt til Flådestation Frederikshavn resulterede i en stor mængde pjækkerter, som (næsten) til forveks-

ling ligner mændenes overtøj omkring århundredeskiftet – dog med andre knapper!

Resultatet er alt i alt blevet godt. Aktørerne er tilfredse både med dragternes stil og pasform – dog døjer de lidt med varmen!

En glædelig nyhed for ganske nylig var, at der er kommet flere penge til projektet, så vi er gået i gang med at udvide sortimentet og antallet af dragter. Dette er også absolut nødvendigt for, at dragterne kan spille ordentligt op til museets bygningsmasse, som jo dækker 3 århundreder, hele Danmark (inkl. det gamle Danmark) og socialt spænder fra fattiglemmerne til herremændene.

Det har været en hektisk periode præget af begrænsede midler og tid. Det havde været ønskeligt med et pilotprojekt, således at der havde været mulighed for at lære af erfaringer og foretage justeringer, så dragterne løbende blev bedre. Ikke mindst havde det været rart med et fagligt diskussionsforum, hvor erfaringer og synspunkter kunne have været udvekslet.

Det var meget lærerigt at overvære foredraget med Jack Larkin fra Old Sturbridge Village, da han besøgte København i marts måned. Der har de tilsyneladende fundet en ønskværdig kobling mellem forskning og formidling og indarbejdede nødvendige rutiner i forbindelse med oplæring og videreuddannelse af aktører. De benytter sig både af lønnede og frivillige, men hver af grupperne har nøje definerede opgaver. Ikke mindst har museet eget syværksted med mange ansatte og et meget kompromisløst forhold til dragtkopier.

Der er taget initiativ til en arbejdsgruppe om "Det levende museum" under MID. I et sådant forum vil der blive mulighed for faglige diskussioner og udveksling af erfaringer samt en meget konkret hjælp som litteraturforslag og henvisninger til indkøbssteder, når der skal købes rekvisitter, dragter m.m.

Anja Jørgensen, Frilandsmuseet

Levendegjort historie

Da jeg nærmer mig indgangen til det lille træhus, hører jeg en sagte nymnen derinde fra. Jeg træder over dørtærsklen og ind i et enkelt indrettet rum. En and er ved at blive stegt over ildstedet, og det fylder rummet med en dejlig duft. Bagerst står en stor seng, ved siden af den en skænk, hvor der står krukker, et tinfad og et par enkle bøger.

Good afternoon, my dear lady, siger en venlig kvinde og tørrer hænderne i forklædet.

Kvinden i huset er medarbejder på museumscentret Plimoth Plantation, der ligger i New England, syd for Boston. Hun er en af de mange ansatte, der arbejder som indbygger i den rekonstruerede pilgrimsby fra 1627, som centret har opbygget.

I dette forår sendte Middelaldercentret ved Nykøbing Falster, i samarbejde med Skoletjenesten, tre medarbejdere af sted til Boston (Leder af Middelaldercentret Peter Vemming, museumsinspektør Leif Plith og undertegnede) for at besøge nogle af de store museumscentre, som oplandet omkring Boston byder på. De tre hovedattraktioner var Mystic Seaport, Old Sturbridge Village og Plimoth Plantation. De to sidstnævnte er absolut de mest anbefalelsesværdige.

Målet for rejsen var at søge inspiration til nye formidlingsformer på Middelaldercentret. Især havde vi glædet os til at se Plimoth Plantations formidlingsform, da vi havde forstået, at de arbejdede meget gennemført med levendegørelsen af historien. Vi blev ikke skuffede.

Plimoth Plantation

Plimoth Plantation formidler historien om de pilgrimme, der kom til Amerika med Mayflower i 1620'erne. Formidlingen foregår på to grundlæggende forskellige måder. Der er en ret traditionel museumsafdeling med udstilling af historiske genstande suppleret med forklarende tekst m.v. I tilknytning til denne afdeling findes en række arbejdende værksteder, hvor hånd-

værkere arbejder efter historiske traditioner. Her kan de illustrere og forklare for publikum, hvordan man har fremstillet forskellige genstande i 1600-tallet.

Den anden formidlingsform foregår uden for det traditionelle museumsområde. Her er der opbygget en mindre by, der forestiller at være en af de tidligste pilgrimsbyer, der opstod efter at europæere begyndte at forlade kontinentet for at slå sig ned i den nye verden, de mente at have fundet. Byen er opbygget efter de arkæologiske udgravninger, der er gjort i et område tæt ved, samt efter de skriftlige kilder, man har fra årene omkring 1627.

I byen møder man forskellige indbyggere, der hver har deres egen funktion i byen, deres egen livshistorie og deres egen forståelse af den tid, de foregiver at leve i. Autenticiteten er tilstræbt overalt. Alle personerne i byen har navne, som stammer fra Mayflowers bevarede passagerliste. Indbyggerne taler med forskellige historisk rekonstruerede dialekter. De kender ikke til begivenheder, der ligger længere fremme end det år, de netop befinder sig i. Indbyggerne bliver hele tiden i deres roller og er ikke sådan at lokke på glatis. Hvis man spørger dem om noget, de ifølge deres 'identitet' som 1600-tals borgere ikke kunne have viden om, svarer de behændigt, at det kender de ikke til, men de ved da, at...

Som ved enhver rekonstruktion af historien, må folkene fra Plimoth Plantation foretage en række kvalificerede gæt - de har ikke historisk belæg for alting. Det gjaldt f.eks. madlavningen i husene. Vi fik fortalt, at det eneste, man med sikkerhed vidste, at disse pilgrimme havde spist, var kogt makrel. Der blev ikke kun kogt makrel i husene, men et udvalg af forskellige retter. Sådanne valg må selvfølgelig gøres for at få de fragmenterede kilder til at danne et tro-

værdigt og sammenhængende billede. Eksemplet peger hen mod den spændende diskussion om, hvordan man overhovedet kan rekonstruere historien. På Plimoth Plantation giver de et kvalificeret bud.

På Plimoth Plantation har de over tyve års erfaring med at gøre historien levende. I denne periode har stedet udviklet sig til at blive et af de mest gennemførte af sin slags. Processen med at nå dertil har været krævende. Der er foregået en grundig uddannelse af de folk, der skal agere i byen. Men det har også vist sig at være af stor betydning at 'lære' publikum, hvad det er, de skal forvente, når de besøger stedet. Samspelet mellem publikum og aktører udvikler sig først til virkelig spændende historiefremstilling, når publikum tager imod indbyggernes opfordring til samtale.

Middelaldercentrets udviklingsplaner

Besøget satte mange tanker i gang. Det har givet os masser af inspiration til, hvordan formidlingsformen på vores eget museumscenter kan blive endnu bedre.

På Middelaldercentret har vi længe arbejdet med en oplevelsesorienteret formidling af historien som en af vores primære formidlingsformer. Vi har indbyggere i vores middelalderby, der går rundt i detaljerede historiske dragter og arbejder med historiske håndværk. Men springet videre, der betyder at mødet mellem den besøgende og 'indbyggerne' bliver et møde mellem to historiske perioder, er ikke før blevet taget.

Det er vores tanke, at Middelaldercentret inden for en årrække skal gennemgå en udvikling, der vil resultere i, at vi kan præsentere et stykke virkeliggjort middelalderhistorie. Vores cen-

ter er af en anden karakter end det, vi så i Plimoth. Vores by er ikke en kopi af en konkret historisk by, men er opbygget ud fra et bredere kendskab til 1300-tallets Danmark. Det giver os mulighed for at sammensætte en by med alle de facetter, som middelalderens samfund kunne byde på.

Den levendegjorte formidlingsform har sine fordele i kraft af de erfaringer, publikum gør sig, og den indlevelse, den giver mulighed for. Man træder ind i et fascinerende scenari, hvor historien opleves. Der er imidlertid også nogle begrænsninger. Diskussionen af historien og informationen om, hvordan og hvorfra man kender til den, kan ikke rummes i en sådan formidlingsform. Det er derfor også et led i vores udviklingsplaner, at vi udarbejder en udstillingsdel uden for middelalderbyen. Udstillingen skal give svar på mange af de spørgsmål, som vil melde sig under besøget i byen, men som man ikke kan få svar på inden for byens rammer.

At se hvordan Plimoth Plantation arbejder med tilsvarende udfordringer, har givet os mulighed for at præcisere Middelaldercentrets udviklingsplaner. For os er det en væsentlig del af historiefremstillingen også at inddrage publikum i, hvordan vi har arbejdet med at finde frem til det bud på middelalderens historie, som vi giver på vores center.

Vi glæder os til at tage udfordringen op og i de kommende år give museumsbesøgende muligheder for at opleve en ny form for historiefremstilling i Danmark.

*Line Esbjørn
Skoletjenesten / Middelaldercentret*

Kunstformidling til debat

Tre møder i foråret om kunst, undervisning og uddannelse bragte centrale problematikker omkring kunstformidling til debat. Det drejer sig om et europæisk symposium i Paris med titlen: *Mediation of contemporary art – European perspectives for artistic teaching and education*.¹ Her var samtidskunsten afsæt for diskussion om fremtidens undervisning og uddannelse, samtidig med at uddannelsespolitikker og -praksisser på kunstscenen i de europæiske lande blev sonderet.

Lighthouse, international Forum on Arts Education i Helsinki var centeret omkring tre temaer: kunsten som en ressource til information, etik og kunstuddannelse, og placeringen af kunstuddannelse i samfundet.²

Endvidere var Center for Billedpædagogisk Forskning vært ved et tværfagligt møde i Tisvildeleje med overskriften *Samtidskunst og undervisning*.³

Møderne blev gennemført i en åben dialog om de samtidige forhold, side om side med evalueringer og vurderinger af nutiden. Kulturelle spørgsmål kom til debat, med kunstuddannelse som kerne. Museernes rolle indtog en central placering, og vigtigheden af tværinstitutionelle såvel nationale som internationale samarbejder blev understreget.

Kultur og demokrati

Der er mange indgange til kultur i Europa. Den franske filosof Allain Finkelkraut indledte symposiet i Paris med rammende at sammenligne det kulturelle felt med det univers, Franz Kafka beskriver i sin roman *Processen*, efter at have bekræftet Merleau-Ponty i, at vi gennem kunst og filosofi bliver mennesker. Vi har brug for berøring i skabelsesprocessen i en verden med en æstetisk attitude. Europa definerer sig selv gennem mediation og kultur. Derpå kom han ind på vanskelighederne ved at tale om en europæisk identitet, grundet i Europas historie med bl.a. etableringen af nationalstaten. Og konkluderede, at det radikale spørgsmål, når det drejer sig om mediation af kultur, er forholdet mellem kultur og demokrati, med henvisninger til udviklingen i Tyskland i 30'erne og 40'erne og den hvide mands slaveri. Kulturens rolle er ikke at tolerere alt. Kultur er mere end udtryk. I dag bevæger vi os i et nyt kulturelt landskab.

Når det gælder samtidskunsten er meningen ikke mere et tilgængeligt resultat af kreativitet. Det må medføre, at museerne dekonstrueres for at udrydde en forældet forestilling om kultur i Europa – Vi må nedbryde vores europæiske kultur og stille spørgsmålet: Hvad er kunst? Relationen mellem humanisme og kultur skal genopdages for at skabe nye europæiske identiteter – Dialog åbner det kulturelle felt!

Michaël Wimmer, direktør for Öks, Wien, bekræftede Finkelkraut i sin forelæsning *Europæiske perspektiver*, hvor han understregede vigtigheden af relationerne mellem politik, kunst og uddannelse. Kritiske tilgange er nødvendige for selvudvikling, den autoritære udvikling i det 3. Rige er et skræmmende eksempel på det modsatte. Han skabte en parallel til sit eget land, hvor opgaven efter 2. Verdenskrig for den østrigske regering var at rekonstruere demokratiet. Udgangspunktet var, at samtidskunsten ikke længere eksisterede. Østrigske kunstnere var fjernet eller gået i eksil. Der var ingen politiske projekter eller visioner. Al opmærksomhed blev rettet mod Wienerphilharmoniens genåbning. Og befolkningens lidelser under 2. Verdenskrig blev fortrængt. Det blev således kultur og ikke politik, som genskabte den kulturelle identitet efter krigen. Konsekvenserne af denne fejl er de politiske omstændigheder i Østrig i dag, hvor det er kunstnere og forfattere, som er blandt de tre procent, der er på gaderne for at demonstrere deres antipartier mod fascisme. Derfor er det nu vigtigt ikke at straffe kunstnere og kulturarbejdere dobbelt ved at udelukke dem fra internationalt samarbejde. Han understregede derimod vigtigheden af den internationale opmærksomhed og eksklusion af Østrig, politisk og kommercielt.

Wimmers vision for fremtidens Europa er en ny politik, som kombinerer kunst og uddannelse. En redefinition af kunst, en redefinition af uddannelse. Hvor der udvikles et ligeværdigt forhold mellem modtager og afsender – kunst og kontekst.

Roland Recht, professor på Strassbourg Universitet, fortsatte diskussionen af museernes rolle i samtiden og fremtiden med afsæt i en historisk gennemgang af kunstens ændrede funktion og betydning fra magtrepræsentation til

fetichisme. Og dermed fastslog han museernes udslettelse som bærere af absolutte værdier og præciserede, at samtidskunst henvender sig til os som private individer. Han ser denne udvikling som årsag til uddannelsessystemernes vanskeligheder ved at udnytte museerne effektivt. Formidlere og undervisere har ikke den samme tilgang til museerne.

Kunst og uddannelse

Fælles for alle de europæiske lande er, at de i de seneste ti år har reformeret deres uddannelsessystemer. Nye dannelsesidealer diskuteres i sammenhæng med nye syn på læring og intelligens. På konferencen i Helsinki præsenterede professor ved Warick universitet Ken Robinson en ny engelsk rapport under overskriften *Creativity and Culture in Education: The Future*⁴. Rapporten danner grundlag for en reform af det engelske uddannelsessystem. Den er resultatet af et etårigt samarbejde mellem en gruppe af ledende forskere, kunstnere, repræsentanter fra erhvervslivet og undervisere. Ken Robinson var leder af komitéen, og i sin forelæsning argumenterede han for nye tilgange til undervisning og for relationer mellem kunst og videnskab samt disses betydninger for alle vores fremtider. Udgangspunktet er, at det ikke nytter noget at hæve standarden på et undervisningssystem, der bygger på et forkert grundlag. Herefter fremlagde han en massiv kritik af den akademiske uddannelse. Og fastslog hvordan og hvorfor kulturen privilegerer visse intelligenser frem for andre, fordi det er mere praktisk og brugbart. Kunst er del af kulturen, men passer ikke ind i den dominerende intellektuelle model. Alle kunstarter er multidisciplinære, og kunsten interagerer med kulturelle former. Menneskelig intelligens er multifacetteret, viden er derimod forankret i en intellektuel akademisme. Og ambitionen for fremtidens uddannelsessystem er at støtte børn i at finde deres kompetencer, som vores uddannelsessystem har holdt os ude fra, med henblik på udvikling af kreativitet. Han understregede derefter, at kreative læringsprocesser kræver kreativ undervisning. En undervisningspraksis som ikke skal resultere i tidligere tiders *laissez faire*-pædagogik, når det drejer sig om børn. De har brug for færdigheder – Hvis man lærer at spille klaver, kan man bruge sine færdigheder kreativt. Kreativitet er en efterspurgt kompetence inden for alle områder i fremtidens samfund. Robinson præciserede erhvervslivets behov for kreative kompetencer og efterlod dermed en implicit fare for, at dette behov bliver tungtvejende og primært for en legitimering af kulturuddannelse.

Hvis kreativitet og humanisme skal genopdages, kræver det en opprioritering af æstetisk erfaring.

Den finske arkitekt, designer og professor Juhani Pallasmaa kom med velbegrundede argumenter for integration af sansebaseret erfaring og viden i sin forelæsning *Embodied Space And Sensory Thought*. Kunst strukturerer og artikulerer vores væren i verden. Den gør intens erfaringsmæssig viden mulig. Det oplevede, erindrede og forestillede er kvalitativt ækvivalente erfaringer i vores bevidsthed. Kunst skaber billeder og følelser, som er lige så sande som de virkelige møder i livet. Det er kunstens opgave at udvide synet, udvide forestillingen. Vores bevidsthed domineres af visuelle indtryk, så derfor er det vigtigt, vi er kritiske over for denne styrende faktor, og at vi forstår os selv som visuelle væsener. TV er et Sargassohav af bedøvende billeder. Overgrebet af øjet over for andre sanser påvirker vores krav til omgivelserne. Arkitekturen er et godt eksempel. De taktile sanser nedprioriteres til fordel for fjernsanserne, også når det gælder børn og undervisning. Børn mangler berøring. Skindet er vores første kommunikation med omverdenen. Berøring

Fotos: Søren Thomsen. Fra udstillingen *Juan Muños – 100 kinesere*. 18 marts - 18. juni 2000. Skoletjenesten Louisiana.

skaber hele mennesker; jeg er min krop. Vores væren i verden er fysisk, og færdigheder refererer til en kropslig erfaring, sagde han, med henvisning til Gaston Bachelard "Håndens forestilling". Vi må anerkende, at vi har en intuition, som har rod i kroppen og har forbindelse med drømme og erindringer – evnen til at skabe forestillinger. Undervisning skal styrke forestillingsevnen – vi må skabe forudsætninger for en kreativ uddannelse. I den samtidige verden af øget manipulation og fiktiv virkelighed, er en af de mest essentielle meninger med kunst at sikre autenticiteten i den menneskelige oplevelse. Pallasmaas synspunkt og argumentation er meget vigtig at blive erindret om, og konsekvenserne i at omsætte dette til praksis er en stor udfordring!

En anden generel tendens i Europa er nedbrydningen af nationalstaten og udskiftningen af selv den mest lukkede monokulturelle fasthed med sameksistensen af mange forskellige kulturer. Disse reformer har flere steder affødt nye lovende muligheder for kunst-/kulturuddannelse, selv om det på den anden side heller ikke er usædvanligt, at reformer har resulteret i marginalisering af kultur i uddannelsessystemet. Kunstuddannelse i en multikulturel kontekst er navnet på et projekt, som har eksisteret de sidste tre år i Helsinki. Formålet er at undersøge potentialerne i kunstuddannelse med henblik på at styrke børns identitet og fredelige sameksistens i en multikulturel skole.

Jeg besøgte skolen, hvor projektet finder sted, og deltog i en workshop med titlen Cross-Cultural Crossover. Den var ledet af fire forskere inden for feltet multikulturel kunstuddannelse. Gennem tegning, rum, forestilling, berøring, dans og drama skulle deltagerne møde sig selv og hinanden for at dekonstruere vanlige måder at tænke på og med kunsten som redskab og gennem en sanselig forståelse udveksle ressourcer og erfaringer. Det blev for mig en meget lærerig og positiv erfaring at deltage.

Kunstformidling

De mest konsekvente eksempler på innovative formidlingspraksisser på museer kom fra England. Lindsey Fryer, leder af undervisnings- og publikums- udviklingsafdelingen på Tate Gallery, Liverpool, præsenterede en ny formidlingsstrategi for Tate-museerne. Udgangspunktet er, at kunst har en kreativ indflydelse på mennesker og samfund. En kurator og en formidlings-/undervisningsinspektør er ansvarlige for en udstilling og udvikler sammen udstillingskoncepter med publikum i focus. Nøgleord for arbejdet er læring og forståelse. Museet har en selvstændig undervisningspolitik og arbejder med en høj grad af differentiering af deres målgrupper. Løbende publikumsanalyser og konsulentgrupper med repræsentanter fra de for-

skellige målgrupper er også en del af museets praksis. Samarbejder med sponsorer, kunstnere og publikum er forudsætningen for museernes vellykkede formidling. Christopher Naylor, direktør for Engage, national association for gallery education, London, gav også avancerede eksempler på undervisningsnetværk omkring samtidskunst.

Det teknologiske nybrud inden for kommunikation og medier har fået konsekvenser for museernes formidlingspraksis. Nye teknologier til mediation af kunst blev drøftet i Paris. Jyrki Simovaraara, undervisningsinspektør på KIASMA, Helsinki, fremlagde museets formidlingsstrategi, der ud over "Diskussions guides" i udstillingerne rummer multimediemaskiner samt et mediatek. Hensigten er at opfordre publikum til interpretation af samtidskunsten, for derved at skabe personlige forhold til kunsten og til de nye medier. KIASMA har endvidere et samsamarbejde i gang med Nokia omkring udviklingen af en ny audioguide med internetforbindelse.

Konsekvenserne for kunstundervisning og uddannelse blev uddybet af Derrick de Kerkhove, Web's nets, direktør for the Mac Luhan program på Toronto Universitet, Canada. Han tog udgangspunkt i netbaseret kunst. Det er en ny kunstart og dermed et nyt aspekt af det kulturelle felt, som tilføjer kulturlivet nye dimensioner. Med netkunst sker der en psykologisk ændring, hvor sensibiliteten over for, hvor vi som brugere/publikum befinder os og værkernes intertekstuelle referencer, er centrale. Og han understregede vigtigheden af også at tilegne sig kritiske kompetencer på dette felt.

Den kulturelle tv-udsendelse blev også debatteret i Paris. Thierry Garrel, leder af dokumentarafdelingen for Arte Channel, Paris, indledte med at understrege, at TV er et demokratisk medium, som henvender sig til den enkelte beskuer. Det kan være et ikke-kommercielt, -intellektuelt, kreativt medium. Det er vigtigt, der er muligheder for at bevæge sig væk fra journalistisk transmission i TV og lægge ny vægt på udtrykket for at skabe et kulturfjernsyn.

John Wyver, direktør for Illuminations Television – BBC 2, London, var enig, men pessimist. Han kom med et konkret eksempel på et afvist projekt af den unge engelske fotograf Richard Billingham. I England er der ingen prestige i at lave kulturelt arbejde på TV. Produktion af kreativt arbejde på kanalerne er slut. Betingelserne for at udvikle et nyt fjernsyn eksisterer ikke, selv om det burde være en vigtig del af public service at påtage sig udviklingen af et nyt kulturfjernsyn. Vi mangler TV-udsendelser med kritisk præg, resonans og styrke. De engelske forhold er toneangivende i de fleste europæiske lande hvor TVs voksende kommercialisering udelukkende levner plads til reklamespots for

kulturelle begivenheder. Det er en meget beklagelig udvikling set i lyset af TVs enorme gennemslagskraft.

Kunstundervisning og uddannelse er en vigtig ressource for etableringen af en åben europæisk kultur. Møderne vidner om, at kunst og kultur spiller en alt for lille rolle set i et uddannelsespolitisk perspektiv. Der var bred enighed blandt oplægsholderne om, at visionerne for nye uddannelsespolitikker ikke centrerer om en monoeuropæisk kultur, der er fastlåst i forestillingen om en europæisk identitet, men derimod om et fælles europæisk ansvar for at tage vare på tilgange til kultur og respekt for individuelle kulturer. Herunder blev vigtigheden af, at læringsprocesser og deres målsætning får en europæisk opmærksomhed, understreget. Kunstundervisning er ikke nok, hvis fælles kulturelle værdier skal være resultatet af demokrati. Derfor er det vigtigt at skabe netværker i Europa, med en løbende diskussion af hvordan vi kan samarbejde værdier omkring individet i et fremadskuende museum. Undervisning og uddannelse i kunst skal ikke skabe forbrugere men borgere i et demokratisk samfund – kritiske, udfordrende, kreative og humane mennesker...

*Ida Brændholt Lundgaard
Skoletjenesten / Louisiana*

NOTER:

(1) Europæisk symposium: Mediation of contemporary art – European perspectives for artistic teaching and education. Symposiet var organiseret af Gallerie Nationale du Jeu de Paume, med støtte fra EU-kommissionen og Ministeriet for Kultur og Kommunikation i Frankrig. Paris d. 3.-4. marts 2000.

(2) Lighthouse – Art education, Helsinki. En konference om kunstpædagogik, d. 14.-18. marts 2000. Konferencens tema var:

Kunstpædagogikkens rolle i samfundet.

Etik og moral i kunstpædagogikken.

Kunst som kilde til kendskab og forståelse.

12 forelæsninger

24 workshops. Hovedoverskrifter: Projekter for unge, Kunstundervisning i et multikulturelt miljø, Synspunkter på musik-, billed-, drama-, dans-, litteratur- og historieundervisning, Back to basis – tilbage til grundundervisningen, Arkitektur og miljøundervisning.

(se www.kultuuri.hel.fi/annantolo)

(3) Center for Billedpædagogisk forskning. Møde 5.-6. maj i Tisvildeleje. Initiativtagere ph.d. stipendiat Helene Illeris samt seminariektor Karsten Arvidsen, KDAS.

(4) Kan ses på www.dfee.gov.uk/nacccce

NETVÆRK

• Europæisk netværk med denne hjemmeside-adresse: <http://www.artandeducation.net>

Tilmelding kan ske ved at sende en e-mail til ebru.sonuc@oks.ac.at

• Center for Billedpædagogisk Forskning opretter en mailingliste for alle, der er interesserede i emnet "samtdiskunst og undervisning". Mailinglisten vil blive brugt til at orientere om, hvad der foregår på området – det kan være udstillinger, projekter, konferencer osv. Alle bedes sende relevant materiale til Center for Billedpædagogisk Forskning, att. Helene Illeris. Man kan indskrive sig på listen ved at sende en e-mail til NeteWang.netewang@dlh.dk med oplysninger om navn, adresse samt evt. stilling/arbejdsplads.

• Billedpædagogisk forskningscenter udgiver i næste måned en antologi med hovedoplægsholdernes bidrag fra seminaret.

• Dansk kunstformidlerforenings årsmøde på Louisiana, d. 20. og 21. november 2000.

Mandag d. 20. nov. holder Lindsey Fryer, leder af Publikums- og Undervisnings- udviklingsafdeling på Tate Gallery Liverpool, forelæsning. Hun præsenterer den nye formidlingsstrategi for Tate-museerne samt den omtalte engelske rapport med titlen All our Futures: Children, Creativity and Education. De øvrige oplægsholdere er Christian Petersen, lektor på Danmarks lærerhøjskole, Center for billedpædagogisk forskning, lektor Bruno Ingemann, Institut for kommunikation, Roskilde Universitetscenter og Susan Hinnun, kunstner og ph.d. stipendiat.

Dansk Kunstformidlerforening:

Årsmøde på Louisiana 20.-21. november 2000

PROGRAM

Mandag d. 20. november:

13.00 - 13.30	Indskrivning og sandwich
13.30 - 13.45	Velkomst
13.45 - 14.30	Ny formidlingsstrategi på Tate-museerne samt præsentation af engelsk rapport: Culture, Creativity and Education: All our Futures Ved Lindsey Fryer, leder af undervisnings- og publikumsudviklingsafdelingen, Tate Gallery, Liverpool
14.30 - 15.00	Diskussion og spørgsmål
15.00 - 15.15	Kaffe
15.15 - 16.00	Billedpædagogikkens interesse i kunstformidlingen Christian Pedersen, lektor på Danmarks lærerhøjskole, Center for Billedpædagogisk forskning, København
16.00 - 16.30	Diskussion og spørgsmål
16.30 - 16.45	Pause
16.45 - 17.30	Se, høre, tale – oplevelsens kunst Bruno Ingemann, Lektor ph.d. i visuel kommunikation på Roskilde Universitetscenter, Institut for kommunikation
17.30 - 18.00	Diskussion og spørgsmål
18.00 - 18.15	Pause
18.15 - 19.00	Samtidskunst og formidling Susan Hinnum, udøvende kunstner, ph.d. stipendiat ved Københavns kunsthøgskole og Århus universitet
19.00 - 19.30	Diskussion og spørgsmål
20.00 - 23.00	Middag i Bådhuset

Tirsdag d. 21. november:

10.00 - 11.00	Vision og Virkelighed - Forestillinger om det 20. århundrede Omvisning ved formidlingsinspektør Tove Vejlstrup
11.00 - 11.15	Pause
11.15 - 12.00	Louisianas Børnehus Naja Pedersen, leder af Louisianas Børnehus
12.00 - 12.45	Skoletjenesten Louisiana Ida Brændholt Lundgaard, leder af Skoletjenesten Louisiana
13.00 - 14.00	Frokost
14.00 - 16.00	Nye formidlingstiltag på kunstmuseerne
16.00 - 17.00	Evaluering og afslutning

Arbejdsgrupper i MID

På de følgende sider kan du læse en kort præsentation af MID's arbejdsgruppers ideer og grundlag for arbejdet i den nærmeste fremtid. Arbejdsgrupperne blev nedsat på generalforsamlingen d. 1. marts 2000, og de skulle dermed afspejle medlemmernes aktuelle interesser. Derfor er der formentlig også en arbejdsgruppe, som falder inden for dit fagområde og dine interesser, og som du med udbytte kan deltage i og dermed være med til at sikre, at arbejdsgrupperne bliver et vigtigt forum for gensidig erfaringsudveksling og udvikling af f.eks. nye ideer, koncepter, tværgående projekter og styrkede netværk! Arbejdsgrupperne er åbne for alle medlemmer – du skal blot henvende dig til arbejdsgruppens kontaktperson, så er du med. Hvis du allerede har tilkendegivet, hvilken/hvilke arbejdsgruppe(r), du er interesseret i at deltage i, vil arbejdsgruppernes kontaktpersoner få din "tilmelding". Den er selvfølgelig ikke bindende, og du kan altid blive slettet af adresselisten eller skifte arbejdsgruppe, når du ønsker det.

Arbejdet i arbejdsgrupperne er tænkt som et væsentligt element i MID's aktiviteter. Basis herfor er selvfølgelig aktive medlemmer. Det er samtidig vigtigt, at arbejdsgrupperne hele tiden udvikler sig og i deres arbejde bl.a. modsvarer de behov og krav, der stilles til vores arbejde. Det er én af grundene til, at arbejdsgruppernes struktur er fleksibel, og at nye arbejdsgrupper hurtigt kan dannes, når behovet opstår. Har du forslag til nye arbejdsgrupper, så kontakt formanden, Frede Madsen, eller bestyrelsens øvrige medlemmer.

PV

Undervisning: Skole/museum

Denne arbejdsgruppe vil interessere sig for museers og lign. kulturinstitutioners formidling til folkeskolen, gymnasier og andre tilsvarende skoleformer.

Formidlingsemner, der vil være centrale i gruppens arbejde, vil derfor være præget af:

1. Hvad der har et undervisningsrelevant indhold.
2. Hvad der har en pædagogisk tilgang.
3. Hvad der kan etableres i samarbejde med skoleverdenen.

Arbejdsgruppen vil søge at fremme dette ved afholdelse af møder, kurser og studieture samt udsendelse – bl.a. i NYHEDSBREVET – af en generel information om skolen og vor egen verden.

Interesserede, der kunne tænke sig at deltage i dette arbejde, kan henvende sig til Odense Bys Museum, museumslærerne Hanne Lind og Frede Madsen, der er gruppens kontaktpersoner.

Det levende museum

Det levende museum er en tendens, som er tydelig i vor tids museumsformidling, og der er nok ikke megen tvivl om, at den vil komme til at dominere kraftigt i de kommende år. Her tænkes primært på aktører udklædt i historiske dragter i færd med en historisk arbejdsproces, men også omvisere i rolle evt. med medspillere, historisk teater, historiske dragter til skoleklasser og andet publikum etc.

Ideen med arbejdsgruppen om "Det levende museum" er at oprette et forum, hvor vi kan diskutere formidlingsformer, som - for mange af os - er nye, og sikre, at både indhold og udtryk bliver så godt som muligt.

For at helhedsindtrykket kan blive så godt som muligt, er der mange detaljer, som skal være på plads, og ikke mindst skal formidlingen baseres på nogle grundigt gennemdiskuterede ideer om, hvad vi egentlig ønsker, at publikum skal opleve gennem mødet med den "levende historie".

Når flere og flere af os f.eks. begynder at bruge historiske kostumer i formidlingen, skal vi sikre os, at projektet bliver defineret nøje, at drag-

terne bliver så korrekte som muligt, at de bliver båret korrekt, og at de bliver brugt i en korrekt sammenhæng.

I arbejdsgruppen forestiller vi os også, at der vil foregå udveksling af: Litteraturforslag, adresser på værksteder som kan fremstille dragter, rekvisitter m.m.; egnede steder at indkøbe færdige genstande, kopier, metervarer, diverse tilbehør og råvarer. Vi må ikke glemme vores nordiske kolleger, som nogle steder er kommet langt på dette område - samt naturligvis den store verden. Men det har vi jo en arbejdsgruppe til!

Anja Jørgensen (gruppeleder)
Nationalmuseets formidlingsafdeling
/Frilandsmuseet
Kongevejen 100
2800 Lyngby
tlf.: 33 47 38 56
e-mail: anja.jorgensen@natmus.dk
privat: 48 24 64 62

Benno Blæsild
Den Gamle By
Viborgvej 2
8000 Århus C
tlf.: 86 12 31 88
e-mail: dengamleby@dengamleby.dk

Lene Lund Feveile
Den Antikvariske Samling
Overdammen 12
6760 Ribe
tlf.: 76 88 11 22
e-mail: asr.qg@post.tele.dk

Kirsten Baunegaard
Nordsjællandsk Folkemuseum
Sophienborg Allé 9
3400 Hillerød
tlf.: 48 24 34 48

Grænsebrydende udstillinger

- kræver ikke gyldigt pas, men nysgerrighed og diskussionslyst.

Skal du til at skabe nye blivende udstillinger? Gør du dig overvejelser omkring en eksperimenterende form i forbindelse med din næste særudstilling? Savner du formidlingskolleger, du kan snakke problemstillinger med og prøve dine vilde ideer af på - vel at mærke inden du fører udstillingen ud i livet?

Så skal du være med her!

I arbejdsgruppen "Grænsebrydende kulturhistoriske udstillinger" er vores fornemste opgave at diskutere medlemmernes aktuelle planer, konkrete som mere vidtløftige. Det sker i gensidig tillid, hvor de andre gruppemedlemmer fungerer som konstruktivt testpanel. Du kan her og nu få feedback på dine problemstillinger, ideer til nye vinkler og støtte til at nå endnu videre – til at bryde nogle af dine egne grænser for, hvad du mener, du vil og kan, når du skaber fortællinger i museets udstillinger.

Derudover vil vi se på udstillinger (naturligvis) med en særlig forkærlighed for de nyere udstillinger, hvor der bevidst er brudt med traditioner, eksperimenteret med fortælle måder, materialer og utraditionelle samarbejdspartnere. Hvad kan vi li', hvad kan vi ikke li' – og hvorfor! Vi vil diskutere og analysere udstillingerne, gerne sammen med kreatørerne, for måske med tiden at få udviklet et teoretisk apparatur, der fungerer i analysen og anmeldelsen af udstillingerne.

Gensidig inspiration er altafgørende i gruppen – det gælder også at videregive hints om særlige udstillingsoplevelser til kolleger, der går og bokser med bestemte problemstillinger. Her er e-posten en dejlig opfindelse.

I arbejdsgruppen "Grænsebrydende kulturhistoriske udstillinger" handler det ikke nødvendigvis om at bryde med trends i tiden eller lave udstillinger, der gør op med diverse stilarter. I stedet handler det om at overskride egne personlige grænser i arbejdet med udstillingen som medie. Så der er plads til alle i gruppen – uanset hvor meget eller hvor lidt du hidtil har arbejdet med udstillingsformen.

Arbejdsform i gruppen:

Gruppen mødes 3-4 gange om året, så vidt muligt med to faste punkter på dagsordenen:

Aktuel udstillingsplan fra en/flere af gruppens medlemmer, der trænger til at blive luftet.

Udstillingsbesøg, diskussion og analyse.

Derudover vil vi pleje kontakten til MIDs øvrige medlemmer ved at aftale indlæg til medlemsbladet.

Gruppen består pr. 9. maj 2000 af:

Marie Bach, Sydsjællands Museum,
tlf. 55 37 25 54, e-mail: mb@museum.dk

Bettina Buhl (p.t. på barselsorlov)
Odder Museum
tlf. 86 54 01 75

Flemming Steen Nielsen
Danmarks Mediemuseum (Danmarks Grafiske
Museum/Dansk Pressemuseum)
Tlf. 66 12 10 20
e-mail: flemming@mediemuseum.dk

Anneken Appel Laursen (kontaktperson)
Vejle Museum
Tlf. 75 82 43 22
e-mail: aal@vejlekom.dk

Når emnegruppen når en vis størrelse, vil der ske en celledeling, simpelthen for at holde fast i den givende diskussion, der som bekendt trives bedst i små forsamlinger.

Næste møde bliver:

Mandag den 14. august på Roskilde Museum, hvor vi har inviteret os selv på besøg for at gå tæt på museets nye udstilling.

Vil du være med – så kontakt Anneken på Vejle Museum.

Kunstformidling

På MID-mødet i Nationalmuseet den 1. marts 2000 var jeg blandt de få deltagere, der i det daglige arbejder på et kunstmuseum. Det var nok hovedårsagen til, at jeg blev udnævnt til kontaktperson for arbejdsgruppen vedr. kunstformidling. Diskussionerne på mødet viste tydeligt, at der var behov for en nærmere definition af de forskellige arbejdsgruppers indhold, ønsker og mål. En sådan arbejdsgruppe bør have en uformel struktur og være et åbent forum for alle aspekter af kunstformidlingen, hvilket medfører, at vi indledningsvis måske har behov for en diskussion om, hvad vi egentlig forstår ved dette lidt diffuse begreb.

Vi taler med selvfølgelighed om mundtlig og skriftlig formidling for forskellige aldersgrupper, men tager vi hensyn nok til øvrige forskelligheder i samfundet? Kunne man tænke sig en mere finmasket differentiering efter f.eks. kønsspecifikke, etniske eller psyko-sociale kriterier. Er vi klar til at formidle et stof til fysisk og psykisk handicappede? Hvad er forskellen på at formidle et helt museum, en periode, en kunstner og et enkelt kunstværk? Hvordan undgår vi, at vi er for indforståede eller modsat taler for meget ned til modtageren i såvel tale som skrift? Kræver en særudstilling og den permanente samling vidt forskellige formidlingsformer?

Disse og mange flere spørgsmål kunne måske stimulere til mere indgående diskussioner. Jeg opfordrer således alle, der på forhånd har til-

kendegivet interesse for arbejdsgruppen, samt andre medlemmer der først nu beslutter sig for at deltage, om at fremkomme med idéer til diskussionsemner og debatoplæg. Tanken er så, at der på næste møde vil blive afsat god tid i programmet til at tage sådanne emner op i de enkelte grupper. Målet skulle være at fremme en debat, som skulle avle nye ideer. Den åbne udveksling af erfaringer skulle munde ud i målsætninger, der igen skulle skabe afsæt for praktiske eksperimenter og evt. en mere projektorienteret afprøvning af nye veje, så alt ikke skal ende i gold teoretiseringen og flotte ord.

Skriv, ring, fax eller send en e-mail til mig, så vi kan få et idékatalog til næste møde.

Jens Peter Munk
museumsinspektør
Den Hirschsprungsske Samling
Stockholmsgade 20
2100 København Ø
telefon 35 42 03 36
Fax 35 43 35 10
email: dhs@hirschsprung.dk

Vandreudstillinger

Da det er et stort arbejde at arrangere udstillinger, vil det være en fordel, hvis nogle udstillinger er sådan tilrettelagt, at de kan udlånes til andre museer.

Vandreudstillinger udgør en særlig genre inden for formidlingsvirksomheden, hvor der stilles specielle krav til konceptet. Udstillingens "budskab" skal kunne formidles i forskellige typer lokaler, udstillingsmaterialet skal kunne "klappes sammen" og på en nem måde flyttes videre til næste museum. Udstillingen skal gerne være sådan tilrettelagt, at der evt. kan suppleres med genstande fra værtsmuseet. Udstillingen skal fungere som et oplæg, der vækker til debat og eftertanke.

Hvem vil være med til at arbejde med vandreudstillinger som et specifikt medium?

Interesserede bedes henvende sig til museumsinspektør Kirsten Rykind-Eriksen, Egnsmuseet, Egtved kommune, Grindstedvej 30, 7184 Vandel, tlf. 75 88 54 89, fax 75 88 55 44.

Internationalt samarbejde

Med baggrund i mange års bredt og udbytterigt internationalt samarbejde inden for Dansk ICOM CECA (International Council of Museums – Committee of Education and Cultural Action) er det i vedtægterne fastslået, at det internationale samarbejde er en fast arbejdsgruppe. I forlængelse af det hidtidige arbejde vil arbejdsgruppen først og fremmest koncentrere sig om at holde sig internationalt orienteret om formidlingsarbejde i bred forstand samt at knytte og fastholde internationale kontakter.

Med en god kontakt til og dialog med kolleger i udlandet vil der være mulighed for at skabe et endnu solidere grundlag for at kunne diskutere og udvikle vore formidlingsaktiviteter – og derudover kan vi formentlig også selv bidrage med ideer og erfaringer som inspiration for udenlandske kollegers arbejde.

Arbejdsgruppen vil således som udgangspunkt have det sigte, at vi ser på formidlingen i et større perspektiv end det hjemlige. Mulighederne for aktiviteter er mange – spændende fra gensidig information om nye udenlandske formidlingseksempler, udstillinger osv. inden for arbejdsgruppen via e-mails, artikler om internationale formidlingsemner og rapporter fra konferencer o.l. i Nyhedsbrevet til afholdelse af egne møder, seminarer m.v. i MID's regi. – Måske har du helt andre og bedre forslag?

Du skal være opmærksom på, at den faste arbejdsgruppe om Internationalt samarbejde efter vedtægterne knytter sig til ICOM's internationale komité ICOM CECA, og at du for at kunne være med i ICOM CECA's årlige internationale konferencer m.m. skal være medlem af ICOM. Ønsker du at blive medlem af ICOM, kan du melde dig ind via sekretæren for Dansk ICOM: Vivi Jensen, Museet på Koldinghus, Postbox 91, DK-6000 Kolding. Fax 75534116. e-mail: vj@koldinghus.dk

Har du lyst til at være med i arbejdsgruppen med det vide udsyn, så kontakt:

Poul Vestergaard
Skoletjenesten
Islands Brygge 37, 6. sal
2300 København S
Tlf.: 33664150
Fax: 33667051
e-mail: pv@skoletjenesten.dk

Bestyrelsens beretning i forbindelse med generalforsamlingen d. 1. marts 2000

Sædvanligvis aflægges en forenings bestyrelse – ved dens formand og kasserer – beretning og regnskab for dens virksomhed i det forløbne år.

I denne nye forening, MUSEUMSFORMIDLERE I DANMARK, må man lade sig nøje med en beretning og et regnskab, der kun omfatter 3/4 år, nemlig fra den 1. juni 1999, hvor den stiftende generalforsamling fandt sted - og til dags dato, den 1. marts, hvor generalforsamlingen er program-sat.

Hvad er der så sket i dette tre kvarte år, som reelt blev til et halvt år - for det blev hurtigt september inden vi fik fundet os selv - og hinanden.

En ny bestyrelse fik fornøjelsen, udfordringen eller besværet med at starte forfra på en ny forening. Selv om bestyrelsen består af erfarne, dynamiske og engagerede museumsfolk, så var det en situation, der var ny for os alle 5 - og arbejdet har skullet klares så at sige til venstre hånd!

Vi synes selv, at vi er kommet et godt stykke i den rigtige retning - men det må foreningens medlemmer naturligvis vurdere.

Medlemssituationen:

Foreningen tæller i dag 90 medlemmer - og vi bliver stadig flere!

Det er et ganske pænt tal i betragtning af, at der ikke er foregået nogen egentlig hvervekampagne eller PR-markedsføring. Den har vi endnu til gode.

Medlemmerne er kommet til på den bedst tænkelige måde - en skriftlig opfordring til forhenværende medlemmer af de to nedlagte foreninger (ICOM-CECA og FDMf) og derfra mund til øre metoden.

Vi finder det positivt - og i samklang med foreningens grundlæggende ide - at vi dækker så bredt, som tilfældet er. Der er tale om en landsdækkende geografisk dækning, og der er tale om en bred museal dækning - og vel egentlig også med hensyn til medlemmernes alder og baggrund.

På lidt længere sigt kunne det måske være ønskeligt med medlemskab af flere kolleger fra de eksperimenterende centre og historiske værksteder.

Det står os helt klart, at den fremtidige tilslutning vil være

stærkt afhængig af det aktivitetsniveau, vi formår at oprette - og opretholde.

Årets aktiviteter:

En detaljeret beskrivelse af bestyrelsens arbejds hverdag kan (nær)læses i de referater, der er medtaget i januarnummeret af NYHEDSBREVET.

I korthed drejer det sig om:

1 Medlemsbladet, som vi af mangel på nytænkning fortsat kalder et NYHEDSBREV.

Det første nummer har haft startvanskeligheder, men er nu på gaden og vil blive fulgt op af flere numre - og med samme redaktionelle linie (information, invitation og diskussion).

2 Udarbejdelse af en informationsfolder, der skulle tjene som hvervegrundlag og information til kulturinstitutioner landet over.

Bestyrelsen har arbejdet med teksten, men er indtil videre strandet på det ønskelige i at kunne fremvise et godt, moderne og dækkende logo. Her vil bestyrelsen appellere til medlemmernes fantasi, viden og medtænkning.

Bestyrelsen modtager gerne ideer i form af udkast eller færdige forslag.

3 Afvikling af egentlige medlemsmøder har vi ikke haft rigtig tid eller kræfter til.

Generalforsamlingen her er så at sige vor generalprøve på et medlemsmøde.

Skal vi kunne forvente fremmøde af kolleger fra alle dele af landet, skal der være noget at komme efter. Det sociale element er godt og reelt, men ikke nok! Der skal være faglig kvalitet og overkommelighed - og det helst så bredt appellerende som muligt. Det vil vi bestræbe os på, når fremtiden skal planlægges.

Se f.eks. indbydelsen til studieturen til Berlin i maj.

Det var et godt tilbud, da vi fra kunstformidler-kollegerne fik invitation til at kunne deltage i et allerede planlagt seminar i Vejle/Horsens i november måned.

Det kan samtidig tages som model for en fremtidig måde at konstruere møder på:

En faglig interessegruppe tager initiativ og økonomisk ansvar for et arrangement og inviterer bredt med appel til hele foreningens medlemskare. Foreningen yder til gengæld støtte i form af annoncering og er efterfølgende forum for diskussion og information.

Arbejdsgrupper:

En del af bestyrelsens interne drøftelser har drejet sig om arbejdsgrupperne - og på hvilken måde, vi bedst kunne komme i gang med dette væsentlige element.

Af indmeldelserne fremgår det, at interessen for deltagelse i en eller flere arbejdsgrupper fordeler sig således:

Internationalt samarbejde (25), undervisning (24), kunstformidling (12), udstillingsvirksomhed (5), vandreudstillinger (6), medlemsblad (2), arb. værksteder (3), naturformidling (2) samt mundtlig formidling, frilandsmuseer, tilgængelighed og frivillige laug (foreløbig 1 interesseret).

NB. 38 medlemmer har foreløbig ikke tilkendegivet interesse for deltagelse i nogen arbejdsgruppe.

Bestyrelsen har lagt op til, at der i forbindelse med generalforsamlingen sker igangsætning og konstituering og af de tre grupper, der har haft størst søgning - nemlig grupperne for:

- 1) internationalt arbejde
- 2) undervisning
- 3) kunstformidling

Af dagens (1.marts) program - og af flg. bilag, kan man se, hvordan bestyrelsen har tænkt, men lad os i fællesskab drøfte fremgangsmåden!

Hermed inkluderes beretningen til generalforsamlingens behandling.

På bestyrelsens vegne i februar 2000

Frede Madsen
formand

Generalforsamling i MID og efterfølgende møde d. 1. marts 2000

Nationalmuseet, København

Generalforsamlingen fandt sted i Festsalen, til stede var samtlige bestyrelsesmedlemmer, Frede Madsen, Poul Vestergaard, Marianne Sørensen, Helle Leilund og Birgit Hessellund (*ref.*).

25 medlemmer havde forhåndstilmeldt sig.

Foreningens formand Frede Madsen bød velkommen, hvorefter generalforsamlingen forløb i henhold til den udsendte dagsorden.

Ad 1. Som dirigent valgtes Carl Johan Hemmersham, som referent Birgit Hessellund.

Dirigenten kunne konstatere, at generalforsamlingen var rettidigt og lovformeligt indkaldt.

Ad 2. Formanden aflagde bestyrelsens beretning for det første 3/4 år af foreningens eksistens, siden den blev stiftet den 1. juni 1999. De pr. dags dato 89 medlemmer repræsenterer mange museumstyper, og dermed en bredde som det første nummer af Nyhedsbrevet med sit stofvalg søger at dække ind. Bestyrelsens mål er at afholde gode seminarer og studieture hvert eller hvertandet år, og at etablere faglige netværk i form af arbejdsgrupper, som er selvkvørende og har en ordførende kontaktperson. Omkring dette punkt udspandt sig en livlig diskussion, der afspejlede medlemmernes interesse, og foregreb eftermiddagens møde.

Arbejdsgrupperne vil med deres brede geografiske spredning kunne holde kontakt via e-mail, tlf. og Nyhedsbrev, og det blev understreget, at tanken ikke er at oprette ekspertgrupper, men netværksgrupper som et forum for vidensudveksling, som bl.a. de små museer kunne trække på.

Medlemmernes engagement er det bærende fundament for arbejdet i grupperne, som vil kunne variere meget i størrelse. Der blev uddelt ros til Nyhedsbrevet (som vi i redaktionen fornøjet modtog), og forslag om at arbejdsgrupperne fremover mødes ved hver generalforsamling.

Medlemmerne opfordredes desuden til at lege videre for at finde det helt rigtige logo for MID, idet trykningen af foreningens informationsfolder kun afventer dette logo.

Derefter blev dagsordenen atter fulgt, med løfte om at debatten om arbejdsgrupperne som planlagt ville blive genoptaget om eftermiddagen.

Ad 3. Marianne Sørensen fremlagde som kasserer foreningens regnskab, jvf. det udsendte årsregnskab. Regnskabet, der viser et nydeligt overskud, blev godkendt uden bemærkninger.

Ad 4. Da kontingentets størrelse ikke blev vedtaget på den stiftende generalforsamling, var det bestyrelsens beslutning efterfølgende at fastsætte kontingentet til kr. 150 pr. år. Bestyrelsen foreslog for det kommende år en kontingentforhøjelse til kr. 250, med henblik på fremover at dække bestyrelsens rejseudgifter i forbindelse med bestyrelsesmøder. På denne måde afholdes udgifterne i forbindelse med bestyrelsens arbejde af kontingenterne fra samtlige museer, og ikke kun af de enkelte bestyrelsesmedlemmers institutioner. Efter nogen diskussion om størrelsen af en evt. kontingentforhøjelse, blev bestyrelsens forslag vedtaget med stort flertal.

Ad 5. Ingen indkomne forslag.

Ad 6. Poul Vestergaard og Helle Leilund blev genvalgt til bestyrelsen uden modkandidater.

Suppleanter til bestyrelsen blev Kirsten Rykind-Eriksen (genvalg) og Ida Brændholt Lundgaard.

I forbindelse med valg af revisorer vedgik Flemming Steen Nielsen, at han havde revideret regnskabet uden at være medlem af foreningen, - men formanden kunne berolige med, at der ikke foreligger krav om revisors medlemskab!

Som revisorer genvalgtes Flemming Steen Nielsen og J.F. Edeling.

Som revisorsuppleant valgtes Anders Engelbrecht.

Ad 7. Kun 10 deltagere havde meldt sig til den af foreningen arrangerede studietur til Berlin, og da turens gennemførelse kræver mindst 20 tilmeldinger, opfordrede Marianne Sørensen til at melde sig, med mandag den 6. marts som absolut sidste frist.

Det blev foreslået at agitere for foreningen på det kommende Fuglsø-møde, både fra talerstolen og med en foreløbig "nød-folder", ligesom referenten den følgende dag ville præsentere MID og det første Nyhedsbrev på et FDK-møde i Vejle. - Fremover vil bestyrelsen iøvrigt være opmærksom

på at undgå uheldigt sammenfald af sådanne museumsfaglige arrangementer.

Ved generalforsamlingens afslutning takkede dirigenten forsamlingen for god ro og orden.

Efter en passende frokostpause fortsatte mødet kl. 14.00 i Nationalmuseets personalekantine, hvor drøftelsen af oprettelsen af arbejdsgrupper blev genoptaget.

Med udgangspunkt i det tidligere udsendte notat, redegjorde Frede Madsen for bestyrelsens tanker omkring arbejdsgrundlag og mulige arbejdsformer for de fremtidige netværksgrupper. Herefter udspandt der sig en livlig diskussion, der tydeligt viste, at en grundlæggende debat var påkrævet forud for gruppernes endelige etablering.

I forbindelse med den stiftende generalforsamling havde flere tilmeldt sig som interesserede i mere end én gruppe, ligesom emnegrupper som f.eks. undervisning og kunstformidling var delvist sammenfaldende.

Gruppernes størrelse blev diskuteret, ligesom fordelene ved såvel store arbejdsgrupper som mindre, hvor f.eks. en 5-6 medlemmer kunne have interesse i et godt netværkssamarbejde.

Mange spørgsmål blev rejst. Mangler vi et samlet overblik over museumsformidling? Hvordan definerer vi formidling? Hvad kalder vi pædagogik? Hvilke metoder anvender vi?

Husk, at også udstillinger og udarbejdelse af katalogmateriale er en del af formidlingen. Hvad brænder vi for? Hvordan bliver vi bedre til at kommunikere?

Efterhånden var der dog bred enighed om nødvendigheden af at vælge én gruppe som udgangspunkt, og at gå håndgribeligt til værks fremfor allerede nu at lægge ud med overordnede teoretiske diskussioner. Denne måtte vokse frem efterfølgende, og større diskussioner vil kunne foregå i Nyhedsbrevet og på årsmødet, hvor der bør afsættes tid til, at grupperne kan mødes.

Diskussioner kan også udmøntes i seminarer med gæsteforelæserne, studieture og f.eks. i samarbejde med Museumshøjskolen. Kunne temaet for næste årsmøde evt. være undervisning, herunder bl.a. de nyeste teorier på området?

Det er vigtigt, at grupper etableres på dette samlede møde, så de selv med en udpeget kontaktperson kan etablere sig og igangsætte arbejdet. Gruppernes videre kommunikation eksternt kunne så foregå via Nyhedsbrevet.

Andre medlemmer kan evt. inddrages på "konsulentbasis" uden som sådan at høre til den pågældende gruppe.

Det blev påpeget, at foreningens vedtægter kræver, at der etableres en international arbejdsgruppe. Og det er væsentligt at fastholde kontakten til den internationale ICOM/CECA-gruppe og at tage den internationale gruppes problemstillinger op i dansk regi.

Diskussionen mundede ud i etableringen af følgende emnegrupper med hver sin kontaktperson, til hvem interesserede medlemmer bedes melde sig:

Grupper/Kontaktpersoner:

Det internationale arbejde: Poul Vestergaard, Skoletjenesten

Undervisning: Frede Madsen, Odense Bys Museer

Kunstformidling: Jens Peter Munk, Den Hirschsprungse Samling

Vandrestillinger: Kirsten Rykind-Eriksen, Egnsmuseum i Egtved

Den grænsebrydende kulturhistoriske udstilling: Anneken Appel Laursen, Vejle Museum

Projekt skole/museums samarbejde: Hanne Lind, Odense bys Museer

Projekt Familieformidling: Lisbeth Holm Olsen, Historisk Forsøgscenter Lejre

Levendegørelse: Anja Jørgensen, Frilandsmuseum

Hver kontaktperson udformer en kort beskrivelse af gruppens emne (sendes til Poul Vestergaard /Helle Leilund) til næste Nyhedsbrev.

Gruppeemner, kontaktnavne og mødereferat udsendes til samtlige medlemmer.

Herefter forventes de enkelte "selvkørende" grupper efterhånden at tage form.

MID-bestyrelsesmøde 11. januar 2000

Skoletjenesten, København.

Til stede: Frede Madsen, Birgit Hessellund, Marianne Sørensen, Poul Vestergaard, Helle Leilund (ref)

1. Referat fra sidste møde

Referat af ekstraordinært bestyrelsesmøde den 8. december 1999 blev godkendt.

2. Siden sidst - orienteringsrunde

Formanden har sendt julebrev til medlemmerne. MS har formidlet dette brev videre til kunstformidlernes forening. Dette har medført at MID har modtaget 13 nye indmeldelser!

Medlemstallet er nu oppe på 83. Flere af medlemmerne har ønsket mere information om turen til Berlin. Det ser ud til, at turen gennemføres.

Kassereren har lavet regnskab for 1999, og det ser fint ud. Foreningens revisorer, Frederik Edeling og Flemming S. Nielsen, vil gennemgå regnskabet snarest belejligt. Vi mangler at få opgjort portoudgifter for '99. FM og MS afslutter i løbet af uge 3.

MID har endnu ikke modtaget svar fra Statens Museumsnavn vedr. ansøgning om etablerings-tilskud. FM rykker for svar.

3. Nyhedsbrevet

PV orienterede om indholdet af næste Nyhedsbrev. Bladet bliver udsendt i løbet af uge 3. Bladet digitaltrykkes i 200 eksemplarer, så der er nok til reklameuddeling. Næste Nyhedsbrev planlægges at komme i slutningen af maj. Deadline 15. maj.

4. Generalforsamling, 1. marts 2000

FM havde udsendt forslag til dagens program. Programmet blev justeret. Program med dagsorden udsendes i næste Nyhedsbrev med tilmeldingsslip.

HL bestiller mad, kaffe, omvisning på Nationalmuseum, Det Kongelige Bibliotek og booker lokaler.

5. Arbejdsgrupperne

Der er størst interesse for arbejdsgruppen for internationalt samarbejde og undervisning.

På generalforsamlingen skal der findes formål for enkelte grupper, struktur, valg af kontaktperson/gruppe.

Bestyrelsen tager initiativet på mødet. Arbejdsgrupperne skal

fungere hele året igennem. Ifølge vedtægterne står bestyrelsen for fastsættelse af arbejdsgruppernes forretningsorden. Man kan f.eks. etablere medcentral for udveksling af Nyheder, evt. via nettet.

Studietur til udlandet kunne være en opgave for den internationale arbejdsgruppe.

Arbejdsgruppernes forretningsorden:

Arb. grupperne kan ikke økonomisk forpligte bestyrelsen.

Fremme samarbejde om museumsarbejde § 2 stk 2.

FM skriver oplæg til styring af arbejdsgrupperne, der udsendes sammen med formandens beretning.

6. Studietur til Berlin

Foreløbigt program kommer i næste Nyhedsbrev. MS udarbejder på baggrund af tilbagemeldinger fra medlemmerne. Turen er i første omgang for medlemmer, dernæst museumskolleger.

Yderligere planlægning og koordination foregår over e-mail. MS er koordinator.

7. Evt.

Bestyrelsen mødes en 1/2 time før på generalforsamlingen.

Næste bestyrelsesmøde er den 12. april 2000 kl. 11 i Odense.

MID-bestyrelsesmøde d. 12. april 2000

Fyns Kunstmuseum, Odense

Til stede: Frede Madsen, Poul Vestergaard, Birgit Hessellund og Marianne Sørensen (*referent*)

1. Referater

Referat fra bestyrelsesmødet den 11. januar 2000 godkendt med en rettelse under punkt 2 til: Foreningens revisorer Flemming Steen Nielsen og Jørgen Frederik Edeling vil gennemgå ....

Referat fra generalforsamlingen den 1. marts 2000 godkendt.

2. Orientering siden sidst

Marianne Sørensen sender kontingentopkrævning for år 2000, følgebrev, generalforsamlingsreferat samt medlemsliste ud til foreningens 108 medlemmer.

Afslag på ansøgning til Statens Museumsnævn om støtte til Nyhedsbreve. Begrundelsen er, at MID kan markedsføre sig via Danske Museer.

Frede Madsen deltog som MID's

repræsentant på formidlingsmødet på Fuglsø Det medførte på stedet 10 nye medlemmer samt tilsagn fra flere. Nils M. Jensen er interesseret i et kursus om relationen skole og museum, som kunne afvikles under Museumshøjskolen i et evt. samarbejde med MID.

Ekskursionen til Berlin i maj bliver ikke gennemført, da der blot var 11 tilmeldte. Bestyrelsen diskuterede en tur næste forår til Düsseldorf - Essen, der har mange spændende, nytænkende museer.

3. Konstituering af bestyrelsen

Bestyrelsen fortsætter som hidtil.

3a. Økonomi

Økonomien har det fortsat godt. Indeståendet er på 5.727,26 kr. pr. 6. april.

4. Logo og folder

Poul Vestergaard havde et nyt forslag til logo med, udført af en grafiker fra Skoletjenesten i København. Det så umiddelbart lovende ud. Vi tager stilling til det på næste bestyrelsesmøde.

5. Næste nummer af Nyhedsbrevet

Der er mange forslag til artikler til næste nummer af Nyhedsbrevet, bl.a. om nye internationale tiltag, anmeldelse af udstilling med uddybende kommentarer, Kulturbro 2000, Fuglsømødet under forandring og om Kunstindustrimuseet i Wien med nutidige kunstnere. Nogle af punkterne medtages først i senere numre.

6. Igangsætning af arbejdsgrupperne

Bestyrelsen tager kontakt til koordinatorerne af grupperne, der definerer arbejdsområderne og refererer tilbage til Helle Leilund. Arbejdsgruppernes koordinationsorgan er Nyhedsbrevene, ligesom de på generalforsamlingen får tildelt taletid.

7. Bestyrelsens holdning til "udkast til ny museumslov"

Statens Museumsnævn har offentliggjort deres kommentarer til revision af museumsloven, som vi først fik omdelt på mødet, derfor vil den først blive diskuteret på et senere tidspunkt.

8. Eventuelt

Der var ingen punkter

Mødet hævet kl. 15.

Næste møde den 8. maj 2000 kl. 11 på Horsens Kunstmuseum.

MID-bestyrelsesmøde d. 8. maj 2000

Horsens Kunstmuseum

Til stede: Birgit Hessellund (BH), Marianne Sørensen (MS), Helle Leilund (HL), Frede Madsen (FM) og Poul Vestergaard (PV) (*referent*).

1. Valg af referent

Poul Vestergaard

2. Referat fra mødet i Odense den 12. april

Godkendt med en enkelt mindre rettelse i pkt.6 og en enkelt tilføjelse af arbejdsgruppe i referatet fra generalforsamlingen.

3. Orientering siden sidst

FM har udsendt det aftalte "påskebrev" med referat fra generalforsamlingen, medlemsfortegnelse samt girokort.

FM oplyste, at MID pr. 8/5 2000 har 110 medlemmer. Der blev samtidig opfordret til, at alle medlemmer melder flytning/adresseændring til sekretariatet i Odense Bys Museer.

FM har fået henvendelse fra Nils M. Jensen/Museumshøjskolen i forbindelse med planlægningen af et kursus omkring museumsloven og folkeskoleloven, der efter planen vil blive afholdt som 3-dages kursus i februar 2001. Der var i bestyrelsen enighed om, at MID bør indgå i et samarbejde omkring kurset. FM holder kontakt til Museumshøjskolen.

4. Økonomi, status

Indbetalinger af kontingent for 2000 er så småt begyndt at indløbe. Der var enighed om at sætte en "reminder" om indbetaling i det kommende Nyhedsbrev.

Kassebeholdningen er på knap 18.000,- kr. pr. 1. maj 2000.

5. Nyhedsbrevet

Endelig deadline for juni-nummeret blev fastsat til 15. maj 2000 med det mål, at Nyhedsbrev 2 kan udsendes umiddelbart efter Grundlovsdag. Indholdet blev drøftet, og mulighederne for forskellige, kortere artikler til dette og det kommende Nyhedsbrev blev afklaret.

Nyhedsbrevet vil - udover artikler - indeholde en præsentation af de nye arbejdsgrupper med angivelse af kontaktperson (og adresser m.v.) samt referater fra generalforsamling og bestyrelsesmøder.

I lederen vil redaktionen beskrive den linje, Nyhedsbrevet vil følge, og der vil blive opfordret til,

at medlemmerne bidrager til indholdet med artikler m.m.

Nyhedsbrev nr. 3 planlægges udsendt ultimo oktober 2000. Deadline for aflevering af tekster og illustrationer blev fastsat til 15. september 2000.

Nyt logo blev drøftet. Der blev udtrykt tilfredshed med de medbragte udkast fra Skoletjenesten. Til næste møde udformes eksempler på brevpapir med forskellige skrifter på de to forslag med henblik på endeligt valg af logo, brevpapir og skrifter.

6. Arbejdsgrupperne

Kontaktpersonernes introduktioner til de enkelte arbejdsgrupper bringes i Nyhedsbrev 2 med en indledende opfordring til, at medlemmerne indgår aktivt i arbejdet.

Kontaktpersonernes rolle blev drøftet. Der var enighed om, at det er vigtigt, at de refererer tilbage til bestyrelsen. Endvidere vil Nyhedsbrevet indeholde en fast rubrik: Nyt fra Arbejdsgrupperne for at sikre bred orientering.

7. Bemærkninger fra SMN vedr. ny museumslov (se sidste møde)

Vi følger alle arbejdet vedr. lovrevisjonen. Gensidig orientering blev aftalt.

8. Eventuelt

Næste møde blev fastsat til: Mandag d. 4. september 2000, kl. 11.00. Sted: Skoletjenesten, Islands Brygge 37, 6. sal, København.

På mødet vil tanker om en studietur i foråret 2001 til Tyskland (Bonn, Köln, Düsseldorf m.v.) bl.a. blive drøftet.

Vedtægter for:

FORENINGEN MUSEUMSFOR- MIDLERE I DANMARK (MID)

NAVN:

§ 1 Foreningens navn er: FORENINGEN MUSEUMSFOR-
MIDLERE I DANMARK – forkortet MID.

FORMÅL:

§ 2 FORENINGEN MUSEUMSFOR-
MIDLERE I DANMARK har til formål

1) – at styrke, udvikle og synliggøre arbejdet med formidling - herunder udstillinger og undervisning – ved danske museer og lignende kulturinstitutioner.

2) – at fremme samarbejdet om museumsformidling lokalt, regionalt, nationalt og internationalt.

MEDLEMMERNE:

§ 3 Som medlem kan optages enhver, der arbejder med formidling på museer og lignende kulturinstitutioner. Som passivt medlem kan andre interesserede optages.

Indmeldelse sker ved henvisning til foreningens adresse.

ORGANISERINGEN:

§ 4 Foreningen Museumsformidlere i Danmark er en landsdækkende faglig forening.

Arbejdet kan organiseres i arbejdsgrupper efter interesse eller arbejdsområde. Det internationale samarbejde varetages af en fast arbejdsgruppe med reference til ICOM-CECA (International Council of Museums-Committee for Education and Cultural Action).

ARBEJDET:

§ 5 Foreningen Museumsformidlere i Danmark arrangerer medlemsmøder, konferencer, ekskursioner og studieture m.v.

Stk.2 Foreningen Museumsformidlere i Danmark arbejder for repræsentation i relevante fora i den danske og i den internationale museumsverden. Foreningen arbejder endvidere for at repræsentere museumsverdenen i andre formidlingssammenhænge.

Stk.3 Foreningen Museumsformidlere i Danmark redigerer og udgiver et medlemsblad samt arbejder for udgivelse af et tidsskrift om museumsformidling.

STYRELSEN:

§ 6 Foreningen ledes i det daglige af en bestyrelse på 5

medlemmer, der vælges på generalforsamlingen.

Stk.2 Bestyrelsen konstituerer sig med formand, næstformand og kasserer.

Stk.3 Bestyrelsen er beslutningsdygtig ved 3 af de valgte medlemmer.

Stk.4 Bestyrelsen fastsætter forretningsordenen for sit og arbejdsgruppernes arbejde.

Stk.5 Bestyrelsens medlemmer hæfter ikke personligt for foreningens eventuelle gæld.

Stk.6 Til retsligt at forpligte foreningen kræves formandens og mindst to bestyrelsesmedlemmers underskrift.

GENERALFORSAMLINGEN:

§ 7 Foreningen afholder en årlig generalforsamling i marts måned.

Stk.2 Generalforsamlingen er foreningens øverste myndighed. Beslutninger afgøres ved simpelt flertal.

Vedtægtsændringer afgøres ved 2/3 flertal af de afgivne stemmer. Ved vedtægtsændringer stemmes ved fremmøde, pr. brev eller ved fuldmagt.

Stk.3 Forslag til behandling skal være formanden i hænde inden 1. februar.

Stk.4 Dagsorden samt revideret regnskab udsendes til samtlige medlemmer senest 2 uger før generalforsamlingen.

Dagsordenen skal indeholde flg. punkter:

1. Valg af dirigent og referent
2. Bestyrelsens beretning
3. Regnskab til godkendelse
4. Fastsættelse af kontingent
5. Indkomne forslag
6. Valg af:
  - a) medlemmer til bestyrelsen (2 medlemmer i lige år og 3 medlemmer i ulige år)
  - b) 2 suppleanter til bestyrelsen
  - c) 2 revisorer
  - d) 1 revisorsuppleant
7. Eventuelt

FORENINGENS OPLØSNING:

§ 8 Foreningens opløsning kan besluttes af 2/3 af medlemmerne ved en urafstemning.

Stk.2 En evt. formue overdrages til formål, der efter bestyrelsens skøn tilgodeser museumsformidlingen.

Således vedtaget på stiftende generalforsamling på Hollufgård i Odense 1. juni 1999

Museumsformidlere i Danmark

NYHEDSBREV 2
JUNI 2000